

1/10/2017

תקציר סקר אליטות

הדופק הפלסטיני-ישראלי: סקר אליטות משותף

אליטות משני צדי המתרס מושפעות מתפיסותיהן לגבי הציבור שלהן, ומתפיסותיהן לגבי העמדות בצד השני: אליטות הסבורות שהציבור בצד שלהן או בצד השני תומך בפתרון שתי המדינות יהיו מוכנות לעשות מעשה ולתמוך בפומבי בפתרון זה. אך האליטות הפלסטיניות והישראליות משוסעות על רקע עמדות אידיאולוגיות והזדהות מפלגתית, כמו כלל האוכלוסייה בשני הצדדים. האידיאולוגיה שבה מחזיקים בני האליטות משפיעה על התגובות ביחס למידע חדש הנוגע לתמיכה של צד זה או אחר בפתרון שתי המדינות.

מסמך זה מציג תוצאות של הדופק הפלסטיני-ישראלי: הסקר המשותף, אשר נערך על ידי [מרכז תמי שטיינמץ למחקרי שלום באוניברסיטת תל אביב](#) והמרכז הפלסטיני למדיניות ולמחקרים ברמאללה, במימון האיחוד האירופי ונציגות הולנד ברמאללה.

המדגם הפלסטיני כלל 570 משתתפים, והמדגם הישראלי כלל 175 משתתפים – שני המדגמים כללו אנשי אקדמיה, אנשי עסקים בולטים, אנשי תקשורת, פוליטיקאים, ועובדי עמותות. הראיונות בקרב המדגם הישראלי נערכו בחודשים מאי ויוני 2017 באמצעות הטלפון על ידי חברת מדגם. המשתתפים הפלסטינים רואיינו פנים אל פנים על ידי צוות המרכז הפלסטיני למדיניות ולמחקרים ב(מאי?) 2017.

מטרה ושיטות:

מטרתו של סקר האליטות היא לבחון מאפיינים מסוימים של חברי אליטות, כגון ההיכרות שלהם עם הגישות הרווחות בקרב החברה שבה הם חיים וכן בצד השני, ואת הזיקות בין הגישות, בעיקר בנוגע לפתרון שתי המדינות. באופן מפורט נועד הסקר: (1) לבחון את ההשפעה של המידע לפיו רוב האוכלוסייה בצד של הנשאל מוכן לתמוך בפשרה למען פתרון שתי-המדינות; (2) לבחון את ההשפעה של המידע לפיו רוב האוכלוסייה בצד השני מוכנה לתמוך בפשרה למען פתרון שתי-המדינות. כדי לבחון את שתי המטרות הללו, שאלת המחקר שלנו נוסחה באופן הבא: **האם מידע בנוגע למגמות הללו הגביר את נכונותם של חברי אליטות שהשתתפו במחקר לתמוך בפשרה?** (3) לבחון את ההשפעה של מידע ונתונים על בורות ועיוות תפיסות קולקטיבי של חברי אליטות. שאלת המחקר שנוסחה על פי מטרה זו הייתה: **האם חברי אליטות המקבלים נתונים עדכניים יכולים להעריך נכון יותר את העמדות בצד השני, ויטו פחות לעיוות תפיסה בנוגע למטרות ארוכות הטווח של הצד השני ביחס לסכסוך?**

כדי לבחון את השאלות הללו, הצגנו בפני המרואיינים מידע מעודכן המתבסס על סקרי דעת קהל אמניים (סקרי הדופק הפלסטיני-ישראלי שנערכו במסגרת פרויקט זה), שנערכו בקרב האוכלוסייה הכללית בשני הצדדים, ואז ביקשנו את תגובתם של המשתתפים לנתונים הללו. בהמשך לתרגיל זה, מטרת הסקר הייתה להעריך כיצד מגיבים חברי אליטות למידע המאשש או מפרך את תפיסות העולם המקוריות שלהם, האם הם מתייחסים למידע כאמין, והאם ישנו את תפיסותיהם לאור המידע החדש.

ביתר פירוט, שאלנו שלוש שאלות הנוגעות לתמיכה בתהליך השלום או התנגדות לו, והן שימשו כמשתנה התלוי בסקר זה:

(1) עמדות ביחס לפתרון שתי המדינות,

(2) עמדות ביחס לחבילת יישום מפורטת של פתרון שתי-המדינות,

(3) נכונות להצהיר על עמדה או לעשות מעשה בעד או נגד הסכם על פי המתווה של פתרון שתי-המדינות.

השתמשנו בשלוש שאלות כדי לבחון את מאפייניהם של חברי האליטות, ובעיקר את התפיסות שלהם לגבי תפיסות הצד שלהם ותפיסות הצד האחר (אלו שימשו כמשתנים הבלתי תלויים בסקר זה):

(1) תפיסות ביחס לעמדת הרוב בנוגע לפתרון שתי המדינות בצד של המרואיין,

(2) תפיסות ביחס לעמדת הרוב בנוגע לפתרון שתי המדינות בצד השני, וכן

(3) תפיסות בנוגע למידת הדיוק או אי הדיוק של ממצאי סקרים המצביעים על רוב תומך בקרב הפלסטינים ובקרב הישראלים בפתרון שתי המדינות וביישומו.

תיאור המדגם:

חשוב לציין שמנקודת מבט מתודולוגית, הסקר לא נועד להגדיר או לספק הכללות כמותניות בנוגע לעמדות האליטות הפלסטיניות והישראליות בנוגע לתהליך השלום; כיוון שאין לנו דרך מוסכמת להגדיר מדגם "אליטות", הסקר אינו מתיימר לייצג אוכלוסייה זו. למעשה, הסקר מייצג אופן חשיבה ופוטנציאל לשינוי עמדות בקרב אותו מדגם של מרואיינים, כולם דמויות משפיעות בקהילות שבהן הם חיים.

האתגר המתודולוגי היה מורכב עוד יותר עקב אחוזי סירוב גבוהים. נכון יהיה לומר שהמדגם הסופי היה מדגם נוחות, או מדגם לא הסתברותי, בשני הצדדים. לכאורה היינו יכולים להתייחס למשקלם היחסי של הנתונים כדי להבטיח ייצוג שווה של כל סוגי האליטות, המגמות והאידיאולוגיות, אך שקלול זה יהיה בגדר ספקולציה – כיוון שאין הגדרה ברורה בנוגע לגודל של כל קבוצה (שיכולה להתייחס לתחום עיסוק או לאידיאולוגיה) בתוך האליטה של כל אחד מהצדדים. כך, איננו יכולים, בשלב זה, לגזור מסקנות כלליות המתייחסות לכלל האליטה הפלסטינית או הישראלית. הסקר הנוכחי הוא מעין מחקר ראשוני (פיילוט). סקר נוסף יתבצע במהלך 2018. מאפיינים שיאוששו פעם נוספת בסקר השני, שיערך בקרב קבוצה אחרת של משיבים, ייחשבו כמחווונים מובהקים יותר בקרב האליטות הישראליות והפלסטיניות.

אף שהממצאים הבסיסיים בנוגע לעמדות האליטות אינם ברי הכללה, התוצאות יכולות להיות שימושיות מאוד לצורך הניתוח הפנימי, שהוא המטרה של מחקר זה. כיוון שמטרת הסקר היא לבסס זיקות ולא דווקא לתאר עמדות, אי הייצוג אינו גורע ממידת התקפות של הזיקות. אף על פי כן, הקפדנו על ייצוג של כל הקבוצות הרלוונטיות או סוגי האליטות,

ושל כל המגמות הפוליטיות או האידיאולוגיות הקיימות בשתי החברות. המדגם הפלסטיני כולל 570 חברי אליטות שהתחלקו באופן הבא: 26% אנשי אקדמיה, 23% עובדי עמותות, 20% חברי אליטות פוליטיות, 17% אנשי תקשורת, ו-15% מהסקטור הפרטי. המדגם הישראלי היה קטן יותר וכלל 175 משתתפים בלבד, שהתחלקו באופן הבא: 45% אנשי אקדמיה, 27% מנהלים בדרג בכיר בסקטור הפרטי, 11% אישים פוליטיים, 11% אנשי תקשורת ו-5% עובדי עמותות.

המדגמים כללו נציגים של כל העמדות הפוליטיות והאידיאולוגיות בשתי החברות. בצד הישראלי, היחס בין אלו שהזדהו כשמאלנים, כאנשי מרכז או כאנשי ימין היה הפוך פחות או יותר לעומת ייצוגם באוכלוסייה הכללית: מעט יותר ממחצית הצהירו על עצמם כשמאלנים, 22% הזדהו כאנשי מרכז ו-27% דיווחו כי הם אנשי ימין. כמו כן, כמעט שלושה רבעים הזדהו כחילוניים, 11% אמרו שהם מסורתיים, 9% דתיים ו-3% חרדים. בצד הפלסטיני, הקבוצה הגדולה ביותר (37%) כללה משתתפים שאינם מזדהים עם אף פלג, 27% הביעו הזדהות עם פת"ח, 18% הם אנשי חמאס, ו-16% מזדהים עם מפלגות אחרות. ממצאים אלו קרובים הרבה יותר לחלוקה הפוליטית של האוכלוסייה הפלסטינית באופן כללי.

ממצאים עיקריים:

אף כי המדגם אינו מתיימר להיות מייצג, אין לשלול את האפשרות שממצאים אלו אכן מייצגים עמדות בקרב האליטות. כך, אנו סבורים כי נכון יהיה להשתמש במחקר הפיילוט הזה כדי לתאר את עמדות האליטות בחלוקה לתפיסות פוליטיות: ימין, מרכז ושמאל בקרב האליטה בישראל, והזדהות עם פת"ח, חמאס, מפלגות אחרות ואי-הזדהות בקרב הפלסטינים. כמו בסקרי דעת קהל אחרים שערכנו, הממצאים מצביעים על כך שהזדהות פוליטית/אידיאולוגית כפי שהיא מוגדרת על ידי המשתתפים עצמך היא אחד מגורמי הניבוי החזקים ביותר של עמדות בנוגע לסכסוך.

עמדות בנוגע לרעיון הכללי של פתרון שתי-המדינות:

שאלנו את חברי האליטות אם הם תומכים או מתנגדים באופן כללי לפתרון "המבוסס על הקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל, פתרון המוכר כפתרון שתי-המדינות". מלבד חברי האליטות תומכי חמאס, חברי האליטה הפלסטינית שהתראינו לסקר זה תומכים בפתרון שתי המדינות: מרואיינים תומכי פת"ח הביעו את שיעור התמיכה הגבוה ביותר, 83%, ואחריהם תומכי מפלגות אחרות (53%), בלתי מזדהים (52%), וחמאס (24%). בצד הישראלי-היהודי, נרשמה תמיכה גבוהה בקרב האליטות משמאל (99%) וממרכז (78%), לעומת שיעור תמיכה נמוך יותר (26%) בקרב הימין.

האם אתה תומך או מתנגד לרעיון הכללי של פתרון "המבוסס על הקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל, פתרון המוכר כפתרון שתי-המדינות?"

	פלסטינים			ישראלים		
	פת"ח	מפלגות אחרות	בלתי מזדהים	חמאס	שמאל	מרכז
תומך	83%	53%	52%	24%	99%	78%
מתנגד	17%	47%	45%	75%	1%	16%
לא יודע/אין תגובה	0%	0%	3%	2%	0%	5%

ממצאים אלו מאששים את התוצאות של מחקרים קודמים שנערכו בקרב כלל האוכלוסיות בשני הצדדים, אשר קבעו שהזדהות פוליטית או אידיאולוגית היא מרכיב מפתח, המנבא באופן מובהק עמדות ותפיסות עולם ביחס לעימות. כמו כן עולים הממצאים בקנה אחד עם ממצא נוסף ממחקרים קודמים: אפילו בקרב הקיצוניים בשני הצדדים – תומכי חמאס בצד הפלסטיני ואנשי ימין בישראל – קיים מיעוט התומך בפתרון שתי המדינות; יתר על כן, בצד הישראלי, אנשי המרכז מחזיקים בעמדות הקרובות הרבה יותר לאלו של השמאל לעומת הימין, אך בשיעורים נמוכים מעט.

עמדות בנוגע לחבילת היישום של פתרון שתי-המדינות:

שאלנו את המשתתפים אם יתנגדו או יתמכו בחבילת יישום של פתרון שתי-המדינות הכוללת את הסעיפים הבאים: "הקמה של מדינה פלסטינית מפורזת בגבולות הדומים לגבולות 67'; סיפוח ישראלי של גושי התנחלויות גדולים בתמורה לחילופי שטחים שווים ערך שיועברו לשליטת פלסטין, ופינוי התנחלויות מבודדות; מזרח ירושלים כבירתה של פלסטין ומערב ירושלים תישאר בירתה של ישראל, כל צד ישלוט במקומות הקדושים לו בעיר העתיקה; שיבה של פליטים

פלסטינים למדינה הפלסטינית, ואיחוד משפחות מוגבל בתוך מדינת ישראל". אותה שאלה לגבי חבילת היישום הוצגה בסקר המשותף שלנו בקרב האוכלוסייה הכללית בשני הצדדים.

בקרב משיבים מבני האליטה הפלסטינית, רוב מקרב תומכי פת"ח תמך גם בחבילה (54%). כל האחרים דחו את החבילה, עם 12% תמיכה בלבד בקרב תומכי חמאס, 39% בקרב תומכי מפלגות אחרות, ו-37% בקרב הבלתי מזדהים. בקרב ישראלים נרשמה תמיכה גבוהה בקרב השמאל (90%) והמרכז (57%), אך רק 13% מבין חברי האליטות תומכי הימין הביעו תמיכה בחבילה.

כעת, חשבו על תכנית יישום של פתרון שתי המדינות אשר כוללת: הקמה של מדינה פלסטינית מפורדת בגבולות חוזמים לגבולות 67'; סיפוח ישראל של נושיו התנהלויות גדולים בתמורה לחילופי שטחים שווים ערך שיועברו לשליטת פלסטין, ופינוי התנהלויות מבודדות; מזרח ירושלים כבירתה של פלסטין ומערב ירושלים תישאר בירתה של ישראל, כל צד ישלוט במקומות הקדושים לו בעיר העתיקה; שיבה של פליטים פלסטינים למדינה הפלסטינית, ואיחוד משפחות מוגבל בתוך מדינת ישראל. האם התמוך בהסכם השלום או תתנגד לו?

	פלסטינים			ישראלים		
	פת"ח	בלתי מזדהים	מפלגות אחרות	חמאס	שמאל	מרכז
תומך	54%	39%	37%	12%	90%	57%
מתנגד	44%	59%	63%	88%	8%	27%
לא יודע/אין תגובה	2%	2%	0%	0%	2%	16%
ימין						13%

השפעתם של התמריצים:

כדי לבחון את עוצמת ההתנגדות חבילה, פנינו לפלסטינים ולישראלים שהביעו התנגדות, והוספנו תיקון שנועד לשמש כתמריץ. לפלסטינים הוצגה האפשרות ש"ממשלת ישראל תכריז שהיא מכירה בזכות הפלסטינית הלאומית וההיסטורית למדינה בשטחים שנכבשו ב-1967 ותכיר בחלקה של ישראל בגרימת סבלם של הפליטים הפלסטינים". התגובה בקרב אליטות תומכות חמאס הייתה החיובית ביותר, עם למעלה משליש (33%) ששינו את דעתם והביעו תמיכה בחבילה אם תכלול תמריץ זה; רק 29% מבני האליטות תומכי פת"ח, 27% מהבלתי מזדהים, ו-24% מתומכי מפלגות אחרות שינו את דעתם והסכימו לקבל את החבילה.

כשפנינו לישראלים שהביעו התנגדות לחבילה, הצענו תמריץ שקבע כי "ההנהגה הפלסטינית תכריז שהיא מכירה בקשר הדתי והלאומי של ישראל לאזור, ובזכותה להתקיים כמדינה יהודית". בקרב האליטה בישראל, התגובה החיובית ביותר נרשמה בקרב אנשי מרכז, עם 30% ששינו את דעתם וקיבלו את החבילה בתוספת תמריץ זה; רק 14% מקרב אנשי הימין והשמאל שינו את דעתם לטובת החבילה. יש לציין שבמגדם הישראלי, רק מיעוט קטן מקרב אנשי המרכז והשמאל הביעו התנגדות לחבילת ההסכם המקורית, ולכן יש להתייחס לממצאים אלו בזהירות יתרה.

	פלסטינים			ישראלים		
	חמאס	פת"ח	בלתי מזדהים	מפלגות אחרות	מרכז	שמאל
[השאלה הוצגה רק למי שהביעו התנגדות או התנגדות מוחלטת בשאלה הקודמת] אף שתבעו התנגדות לחבילת השלום שהוצגה בשאלה הקודמת, אם ממשלת ישראל תכריז שהיא מכירה בזכות הפלסטינית הלאומית וההיסטורית למדינה בשטחים שנכבשו ב-1967 ותכיר בחלקה של ישראל בגרימת סבלם של הפליטים הפלסטינים, האם התמוך או תתנגד לחבילת השלום?						
[השאלה הוצגה רק למי שהביעו התנגדות או התנגדות מוחלטת בשאלה הקודמת] אף שהתבעו התנגדות לחבילת השלום שהוצגה בשאלה הקודמת, אם התנהגו הפלסטינים תכריז שהיא מכירה בקשר הדתי והלאומי של ישראל לאזור, תזכותם להתקיים כמדינה יהודית, האם התמוך או תתנגד לחבילת השלום?						

14%	14%	30%	24%	27%	29%	33%	תומך
86%	76%	70%	73%	58%	65%	63%	מתנגד
0%	11%	0%	3%	15%	6%	4%	לא יודע/אין תגובה

תפיסות ביחס לעמדת הרוב בצד של המרואייני:

ביקשנו מהמשתתפים בשני הצדדים להעריך מהי העמדה הרווחת כיום **בקרב הציבור בצד שלהם** בנוגע לרעיון הכללי של פתרון שתי-המדינות. רוב תומכי פת"ח (69%) ומפלגות אחרות (52%) סברו שרוב הציבור הפלסטיני תומך בהסכם, בעוד שרק 45% מבין הבלתי מזדהים ו-31% מבין תומכי חמאס הביעו סברה דומה. בקרב האליטה בישראל, רק בשמאל (64%) מאמינים שרוב הישראלים תומכים בפתרון שתי המדינות, לעומת 41% מאנשי המרכז ו-22% מאנשי הימין.

ממצאים אלו דומים במידה רבה לממצאים שעלו מקרב האוכלוסייה הכללית: האידיאולוגיה של המשיבים משפיעה על הערכותיהם בנוגע לחברה שבה הם חיים; כך, ישראלים תומכי שמאל ופלסטינים תומכי פת"ח ייטו יותר להעריך שמרבית הציבור שלהם חושב כמוהם, בעוד שתומכי ימין או חמאס ייטו שלא להעריך שהציבור שלהם תומך בעמדה אשר רובם מתנגדים לה.

ישראלים		פלסטינים					הרוב תומך
לדעתך, מה עמדת הרוב הישראלי כיום בנוגע לפתרון זה?		לדעתך, מה עמדת הרוב הפלסטיני כיום בנוגע לפתרון זה?					
ימין	מרכז	שמאל	חמאס	בלתי מזדהים	מפלגות אחרות	פת"ח	
22%	41%	64%	31%	45%	52%	69%	הרוב תומך
63%	41%	29%	63%	42%	44%	23%	הרוב מתנגד
13%	16%	6%	7%	13%	4%	8%	לא יודע/אין תגובה

תפיסות ביחס לעמדת הרוב בצד השני:

כמו כן ביקשנו מהמשתתפים בשני הצדדים להעריך מהי העמדה הרווחת כיום **בקרב הציבור בצד השני** בנוגע לרעיון הכללי של פתרון שתי-המדינות. רק שליש מבין חברי האליטות תומכי פת"ח, 30% מתומכי חמאס, 24% מתומכי מפלגות אחרות, ו-22% מהבלתי מזדהים מאמינים שרוב הציבור בישראל תומך בפתרון שתי המדינות. בקרב האליטה בישראל, רק השמאל (64%) מאמין שרוב הפלסטינים תומכים בפתרון שתי המדינות, לעומת 30% מאנשי המרכז ו-22% מאנשי הימין.

ישראלים		פלסטינים					הרוב תומך
מה עמדת הרוב הישראלי כיום בנוגע לפתרון זה?		מה עמדת הרוב בקרב הישראלים-היהודים כיום בנוגע לפתרון זה?					
ימין	מרכז	שמאל	בלתי מזדהים	מפלגות אחרות	חמאס	פת"ח	
26%	30%	64%	22%	24%	30%	34%	הרוב תומך
52%	46%	17%	68%	54%	57%	55%	הרוב מתנגד
22%	24%	19%	10%	22%	13%	10%	לא יודע/אין תגובה

עמדות בנוגע למידת הדיוק של הממצאים:

לאחר מכן סיפרנו למשתתפים שסקר אמין שנערך בקרב הציבור הכללי של פלסטינים ושל ישראלים קבע שרוב הפלסטינים ורוב הישראלים תומכים בפתרון שתי מדינות ובתכנית ליישום הכוללת שלום אזורי על פי המתווה של יוזמת השלום הערבית. בתגובה לכך, כל קבוצות האליטות הפלסטיניות והישראליות (מלבד השמאל הישראלי) הביעו ספק בנוגע למידת הדיוק של הממצאים. בקרב הפלסטינים, 33% מבין תומכי פת"ח, 19% מהבלתי מזדהים, 18% מתומכי המפלגות האחרות ו-15% מקרב תומכי חמאס אמרו שהממצאים מדויקים. שיעור גבוה יותר סבר כי הממצא הנוגע לפלסטינים מדויק, אך הטילו ספק בזה הנוגע לישראלים: 34% מבין תומכי פת"ח, 30% מתומכי המפלגות האחרות, 30% מהבלתי מזדהים, ו-19% מבין תומכי חמאס חשבו כך.

בקרב הישראלים, רוב מבין תומכי השמאל (70%) האמינו שהממצאים מדויקים, לעומת 27% בלבד מאנשי המרכז ו-9% מאנשי הימין. יותר חברי אליטות מהימין (22%) מאמינים שהממצאים מדויקים ביחס לישראלים בלבד, לעומת 11% אנשי מרכז ו-6% מהשמאל שהביעו סברה דומה.

סקר שנערך לאחרונה על ידי המרכז הפלסטיני למדיניות ולמחקרים ואוניברסיטת תל אביב קבע שרוב הפלסטינים ורוב הישראלים תומכים בפתרון שתי מדינות ובתכנית ליישום הכוללת שלום אזורי על פי המתווה של יוזמת השלום הערבית. האם אתם סבור שהממצא הזה משקף את העמדות האמיתיות של הציבורים הישראלי והפלסטיני?

	ישראלים			פלסטינים		
	מרכז	שמאל	חמאס	מפלגות אחרות	בלתי מזדהים	פת"ח
מדויק	27%	70%	15%	18%	19%	33%
מדויק בנוגע לישראלים	3%	8%	19%	33%	30%	34%
מדויק בנוגע לישראלים, אך לא בנוגע לפלסטינים	11%	6%	10%	12%	13%	9%
לא מדויק ביחס לשני הצדדים	41%	8%	49%	31%	29%	19%
לא יודע/אין תגובה	16%	9%	7%	6%	8%	4%

השפעת המידע על עמדות האליטות:

שאלנו את המשתתפים משני הצדדים אם, ללא קשר לעמדתם הנוכחית, המידע הנוגע לתמיכה של רוב הציבור בפתרון שתי המדינות וביישום מגדיל או מקטין את הסבירות שיתמכו בפתרון זה, או שאין לו כל השפעה על עמדותיהם. רוב גדול מבין תומכי פת"ח (46%) אמרו שהמידע מגדיל את הסבירות שיתמכו בפתרון, לעומת 25% מתומכי המפלגות האחרות, 24% מהבלתי מזדהים, ו-8% מתומכי חמאס הביעו עמדה דומה. רוב המשתתפים מכל הקבוצות מלבד תומכי פת"ח אמר שהמידע לא ישפיע על עמדותיו: 71% מבין תומכי חמאס, 61% מתומכי המפלגות האחרות, 59% מהבלתי מזדהים, ו-40% מתומכי פת"ח. רק שיעור קטן בכל הקבוצות אמר שהמידע יקטין את הסבירות שיתמוך בפתרון שתי המדינות: 20% מבין תומכי חמאס, 15% מתומכי המפלגות האחרות, 13% מהבלתי מזדהים, ו-12% מתומכי פת"ח.

בקרב הישראלים נמצא דפוס זהה כמעט. השיעור הגבוה ביותר של אלו שאמרו שהממצא יגדיל את הסבירות שיתמכו בפתרון שתי המדינות נמצא בקרב אנשי שמאל (24%), ואחריהם אנשי המרכז (16%) והימין (11%). רוב ניכר בכל הקבוצות אמר שהממצא לא ישפיע על עמדותיו: 80% מהימין, 76% מהמרכז, ו-75% מהשמאל. רק אחוז קטן בשלוש הקבוצות אמר שהממצא הזה יקטין את הסבירות שיתמכו בפתרון שתי המדינות: 7% מהימין, 3% מהמרכז ו-1% מהשמאל.

לא קשר לעמדתך הנוכחית, האם הממצא הזה יגדיל או יקטין את הסבירות שתתמוך בפתרון שתי המדינות, או שלא תהיה לו כל השפעה?

ישראלים	פלסטינים
---------	----------

	ימין	מרכז	שמאל	חמאס	בלתי מזדהים	מפלגות אחרות	פת"ח	
יגדיל את הסבירות	11%	16%	24%	8%	24%	25%	46%	
לא ישפיע	80%	76%	75%	71%	59%	61%	40%	
יקטין את הסבירות	7%	3%	1%	20%	15%	13%	12%	
לא יודע / אין תגובה	2%	5%	0%	0%	2%	1%	2%	

ממצאים אלו מעידים על הטיית אישור: עמדותיהם הקיימות של אנשים משפיעות באופן מובהק על האופן שבו הם מעבדים מידע חדש. משתתפים שדחו מראש את רעיון שתי המדינות ייטו שלא לקבל מידע, גם אם הוא אמין, הקובע שרוב הציבור תומך בעמדות שהם מתנגדים להן, ולהיפך.

השפעת המידע על התנהגות האליטות:

שאלנו את המשתתפים משני הצדדים: בהנחה שרוב הציבור שלהם תומך בחבילת השלום המפורטת על בסיס סקרים, האם הם ינקטו צעדים או יצהירו בפומבי על תמיכתם או התנגדותם לחבילת היישום של פתרון שתי המדינות. בקרב הפלסטינים, רוב ניכר מקרב תומכי פת"ח (69%) אמרו שיתמכו במעשה או בדיבור, לעומת 11% בלבד שאמרו שיצהירו על התנגדותם. בקרב האליטות תומכות חמאס נמצאה תמונה הפוכה: רק 10% אמרו שיתמכו פומבית בהסכם, לעומת 54% שאמרו שידברו ויפעלו נגדו. בקבוצות האחרות נמצא איוון מסוים: 41% מהבלתי מזדהים ו-40% מבין תומכי המפלגות האחרות אמרו שיביעו תמיכה פומבית, לעומת 37% מתומכי המפלגות האחרות ו-27% מהבלתי מזדהים שהודיעו כי יביעו התנגדות פומבית.

בקרב הישראלים, רק בקרב אנשי השמאל קבע הרוב (54%) שיביע תמיכה פומבית בהסכם, לעומת 7% מאנשי השמאל שאמרו כי יתנגדו. בקרב הימין, 43% אמרו שידברו ויפעלו נגד ההסכם ורק 7% אמרו שיצהירו על תמיכתם. בקרב אנשי מרכז, 24% אמרו שידברו ויפעלו בעד ההסכם ורק 8% אמרו שיצהירו או יפעלו נגדו. אמנם רק רבע מאנשי המרכז בישראל הודיעו שיפעלו למען ההסכם, אך גם ממצא מזה מאשש נתונים קודמים, המראים שאחוז גדול יותר של אנשי מרכז תומך בפתרון שתי המדינות לעומת אלו המתנגדים לו באופן אקטיבי (במקרה זה השיעור הראשון גדול פי שלושה מהשני).

אילו סקרים היו מראים שרוב הפלסטינים תומכים בחבילה המלאה של חסכם שלום כולל הסכם שלום אזורי על פי המתווה של יוזמת השלום הערבית, האם היית תומך במילים ובמעשים בחסכם זה, מתנגד לו, או שלא היית נוקט כל צעד?

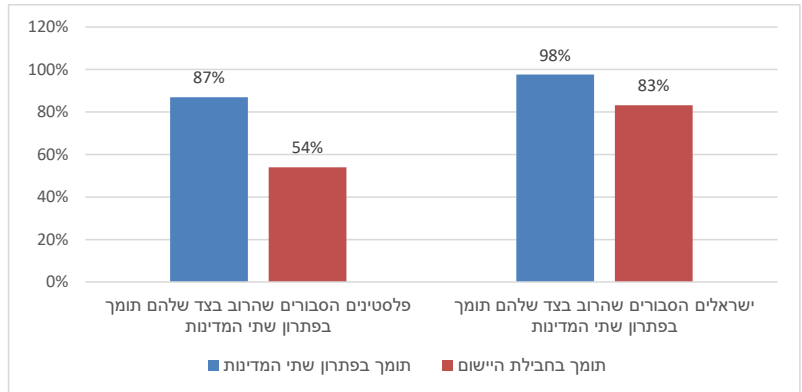
	ישראלים			פלסטינים		
	ימין	מרכז	שמאל	פת"ח	בלתי מזדהים	מפלגות אחרות
פועל/מדבר נגד	43%	8%	7%	11%	27%	37%
פועל/מדבר בעד	7%	24%	54%	69%	41%	40%
לא עושה דבר	39%	49%	34%	17%	27%	20%
לא יודע / אין תגובה	11%	19%	6%	3%	6%	3%

זיקות בין עמדות:

1. משתתפים הסבורים שרוב הציבור בצד שלהם תומך בפתרון שתי המדינות באופן כללי, ייטו יותר לתמוך בעצמם בפתרון זה ובחבילה המפורטת ליישום. משתתפים הסבורים שרוב הציבור בצד שלהם אינו תומך בפתרון שתי המדינות באופן כללי ייטו פחות לתמוך בעצמם בפתרון זה ובחבילה המפורטת ליישום.

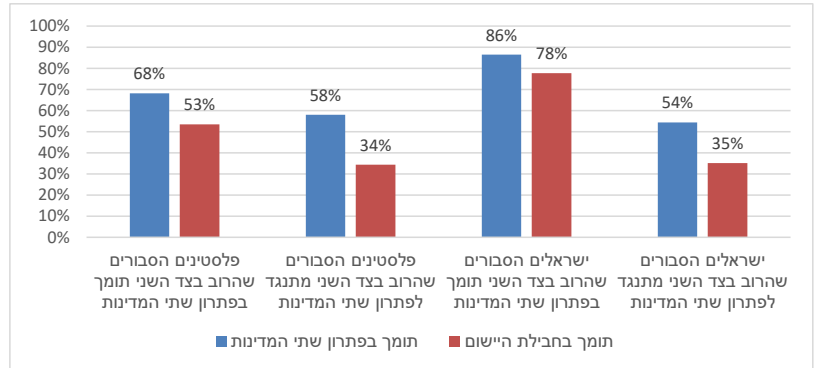
פלסטינים או ישראלים, לא? הערות זו [עמ']

1. השפעה של המידע על כך שרוב הציבור בצד של המשאל תומך בפתרון שתי המדינות.

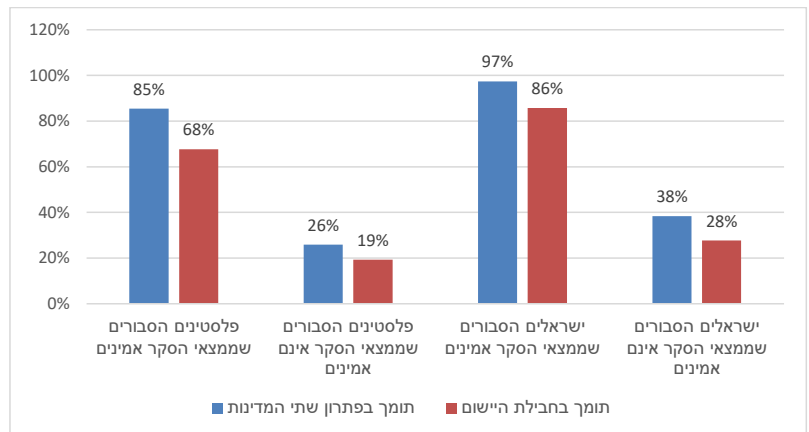
2. משתתפים הסבורים שרוב הציבור בצד השני תומך בפתרון שתי המדינות, ייטו יותר לתמוך בעצמם בפתרון זה ובחבילה המפורטת ליישום. משתתפים הסבורים שרוב הציבור בצד השני אינו תומך בפתרון שתי המדינות, ייטו פחות לתמוך בעצמם בפתרון זה ובחבילה המפורטת ליישום.

2. השפעה של המידע על כך שרוב הציבור בצד השני תומך בפתרון שתי המדינות.

3. משתתפים הסבורים שהסקרים המראים תמיכה ישראלית ופלסטינית בפתרון שתי המדינות נאמנים למציאות, ייטו יותר לתמוך בעצמם בפתרון זה ובחבילה המפורטת ליישום. משתתפים הסבורים שסקרים אלו אינם נאמנים למציאות, ייטו פחות לתמוך בעצמם בפתרון זה ובחבילה המפורטת ליישום.

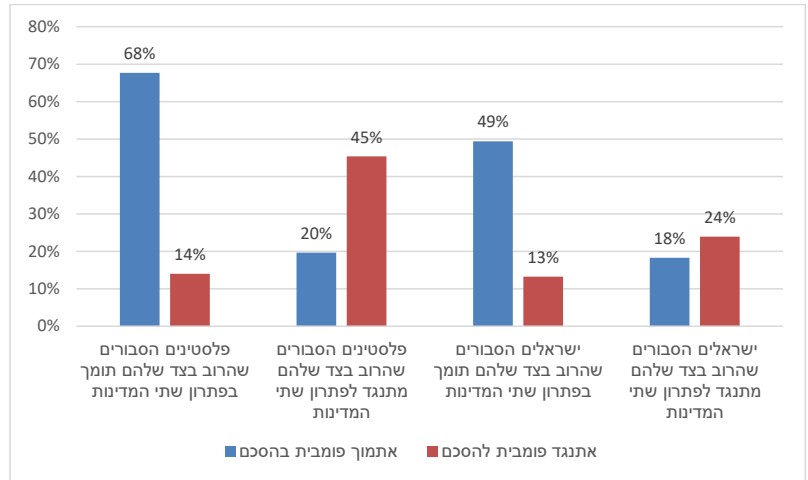
3. השפעה של מידת האמון בסקרי דעת קהל המציגים תמיכה פלסטינית וישראלית בפתרון שתי המדינות ובחבילת היישום על עמדות המשתתפים.

4. הנכונות להביע תמיכה פומבית בפתרון שתי המדינות גבוהה הרבה יותר בקרב אלו המאמינים שרוב הציבור בצד שלהם תומך בפתרון שתי המדינות לעומת אלו הסבורים שרוב הציבור בצד שלהם מתנגד לפתרון זה. בדומה, הנכונות להביע תמיכה פומבית בפתרון שתי המדינות גבוהה הרבה יותר בקרב אלו המאמינים שהסקרים המשקפים תמיכה

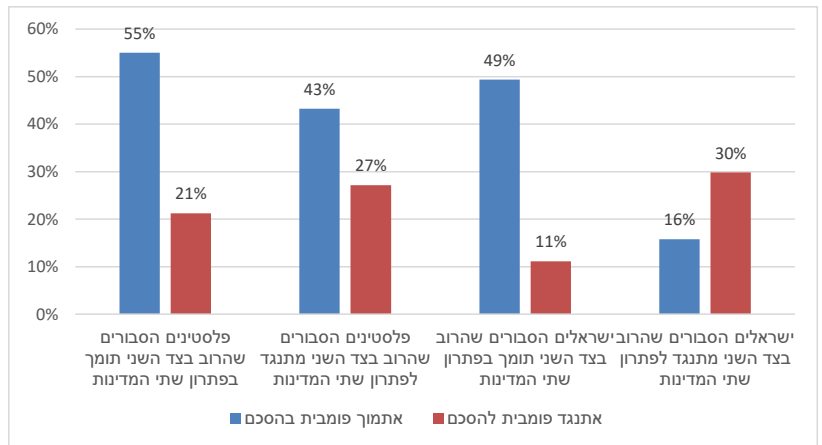
בפתרון שתי המדינות בקרב הציבורים בשני הצדדים אכן משקפים את המציאות, לעומת אלו הסבורים שסקרים אלו אינם מהווים שיקוף נאמן של המציאות.

4. השפעה של האמונה שרוב הציבור בצד של הנשאל תומך בפתרון שתי המדינות על הנכונות להביע תמיכה פומבית בפתרון זה.

5. הנכונות להביע תמיכה פומבית בפתרון שתי המדינות גבוהה הרבה יותר בקרב אלו המאמינים שרוב הציבור בצד השני תומך בפתרון שתי המדינות לעומת אלו הסבורים שרוב הציבור בצד השני מתנגד לפתרון זה.

5. השפעה של האמונה שרוב הציבור בצד השני תומך בפתרון שתי המדינות על הנכונות להביע תמיכה פומבית בפתרון זה.

6. הנכונות להביע תמיכה פומבית בפתרון שתי המדינות גבוהה הרבה יותר בקרב אלו המאמינים שהסקרים המשקפים תמיכה בפתרון שתי המדינות בקרב הפלסטינים והישראלים אכן משקפים את המציאות, לעומת אלו הסבורים שסקרים אלו אינם מהווים שיקוף נאמן של המציאות.

6. השפעה של מידת האמון בסקרי דעת קהל המציגים תמיכה פלסטינית וישראלית בפתרון שתי המדינות ובתבילת היישום על הנכונות להביע תמיכה פומבית בפתרון שתי המדינות.

